Do Vộ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiến Đấu chủ trì Sưu Tầm Xưa Quan Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

21e ANNÉE — N° 238 — MỘT CÂY MỖI SỐ — JEUDI 9 FÉVRIER 1922

Chủ sáng lập (Fondateur)
F. CANAVAGGIO
Chủ-bút: CAO-HẢI-ĐỀ

ABONNEMENT

INDOCHINE		UNION POSTALE	
Un an	5$00	Un an	6$00
6 mois	3 00	6 mois	3 00

Giá bán nhựt-báo ..... 5$ 0
..... 2 00

NÔNG-CỔ MÍN-ĐÀM

Causeries sur l'Agriculture et le Commerce

PARAISSANT LE JEUDI

MỖI TUẦN ĐĂNG BÁO NGÀI THỨ NĂM

農賈 Báo-quán tại đường Pellerin số 71 商議

BIBLIOTHÈQUE N° 62

Tổng-lý kiêm Chủ-bút:
DIRECTEUR — RÉDACTEUR EN CHEF
NGUYỄN-CHÁNH-SẮT

ANNONCES LÉGALES
0$50 la ligne de 6 points sur justification de 1 décimètre quarré sur une page.

ANNONCES COMMERCIALES
On traite à forfait

Bản biên về việc buôn bán xin gửi cho thương nghị cuộc.

CUỘC QUỐC-TRÁI

Sáu triệu đồng ta có nên giúp chăng?

Hiện nay quan Khâm-Mạng Tổng-thống Đông-Pháp Toàn-quyền là ông Maurice Long tính mở một cuộc quốc-trái lại Đông-Pháp ta đây, ngài định vay 6 triệu đồng bạc, đặng để dùng mà làm cho rồi khoản đường xe lửa từ Vinh trở vô cho tới Đông-hà.

Nhưng vậy mà chúng ta đây là quốc-dân trong Thuộc-địa, có nên ra sức kêu rủ nhau, từ phương hưởng ứng mà vừa giúp cuộc quốc-trái nầy cho mau thành công chăng?

Bổn báo chúng tôi thiết tưởng rằng anh-em ta nên giúp lắm!

Vì chẳng Nước-Nam ta nằm dài theo mé biển Nam-hải lại chia ra làm: Nam, Trung, Bắc, ba kỳ, từ Nam chí Bắc, hơn hai mươi mấy triệu dân; nhơn bởi xa xuôi diệu vợi, cách trở quang san, khó bề giao thiệp, bởi vậy cho nên, con một nhà mà đài nhau như người nước lạ.

Nếu nay mà chúng ta muốn cho ba kỳ liên lạc, Nam, Bắc một nhà thì phải làm làm sao cho đường giao-thiệp được thông, thì chúng ta mới được toại kỳ sở nguyện.

Nhưng cái hi-vọng của chúng ta còn dương mong mỏi đây tức là cái đường xe lửa từ Nam ra Bắc, mà hiện nay Chánh-phủ mới làm rồi được có ba khoản: khoản thứ nhứt từ Sàigon ra tới Nha-trang (*Khánh-hòa*); khoản thứ hai từ Tourane (*Cửa-hàng*) ra tới Đông-hà; còn khoản thứ ba là từ Hanoi tuỳ vô tới Vinh (*Nghệ-An*). Thế thì còn đức hai khoản nữa là từ Nha-trang ra Tourane và từ Vinh vào Đông-hà.

Nếu ngày nào mà hai khoản đường ấy ráp liền với nhau được rồi, thì đường vào ra đã thông; thế thì cái đường hi-vọng *Nam Bắc một nhà* của chúng ta tự bấy lâu nay, tưởng chẳng cầu cố-động mà tự nhiên chúng ta cũng mãng nguyện.

Vả đất Trung-kỳ phía sau thì núi, phía trước thì biển, đất cát hẹp, hồi sanh kế gian nan, quốc-dân khốn đốn; còn Bắc-kỳ là chỗ đất cù, không hạp với nghề nông cho nên dân giàu thì ít, dân nghèo thì đông, đường sanh nhai cũng gay-go vất-vả; thật rất khó mà làm cho mau phát đạt được. Lẽ thì những dân nghèo ở Trung Bắc lưỡng kỳ phải tràng vào xứ Nam-kỳ mà tìm chước sanh-nhai cũng như người khách-trú vậy cho! Sao mà những dân nghèo trong hai kỳ ấy lại chẳng chịu vầy vòng, để cứ khoanh tay mà chịu nghèo chiu khổ?

Ấy cũng bởi phần đông người mình tánh chưa quen vượt biển, còn đường bộ thì chưa thông, cho nên bế lui tới thật là bất tiện.

Chỉ như xứ Nam-kỳ, tuy vần là điền địa phì nhiêu; nhưng mà vì đất rộng dân thưa, cho nên đường kinh-tế cũng khó nổi mở mang cho chóng được. Hiện nay những đất bỏ hoan còn hơn một triệu rưỡi mẫu, không có đủ nhân-công mà khai phá, thế thì Nam-kỳ ta mỗi năm còn bỏ mất một mối lợi to, hơn một trăm ngoài triệu bạc, uổng biết đường nào!

Để vậy mà những đất đã trồng lúa được như trong mấy tỉnh nơi miền Hậu-giang: Châu-đốc, Cần-thơ, Sốctrăng. Bacliêu v. v. . . . . mấy năm trúng mùa lúa chín rụi đỏ đồng, không đủ nhân-công mà gặt hái cho kịp, để cho rụng đổ xuống đất hao mất rất nhiều, hoặc hị trời mưa sớm mà phải hư hao cũng có.

Nếu ngày nào mà mấy khúc đường xe lửa ấy được thông, nẻo vào ra thuận tiện, thì những dân nghèo ở nơi Trung Bắc lưỡng kỳ hẳn ắt sẽ rủ nhau vào đây rất đông, hiệp với dân Nam-kỳ khai phá đất hoan, mở mang thêm mối lợi mà chung hưởng với nhau, thì xứ Nam-kỳ ta lại càng trở nên giàu thạnh biết là ngần nào!

Nay quan Toàn-quyền muốn mở cuộc quốc-trái 6 triệu đồng bạc đặng nối khúc đường xe lửa ấy cho rồi đặt, là chủ ý ngài muốn lo mở mang đường kinh-tế cho đất nước nhà ta. Vậy thì chúng ta hà chẳng biết lo lân vung bồi thêm sự giàu thạnh về sau cho quê-hương mà hiệp ý tăng thành cuộc quốc-trái nầy cho mau thành tựu hay sao?

Và lại cuộc quốc-trái kỳ nầy có nhiều đều lợi mà không có một đều chi hại. Vì kỳ vay nầy là tính theo bạc đồng (en piastres), chớ không phải tính theo tiền quang (en francs). vậy thì chúng ta khỏi sợ giá bạc trôi sụt thình lình mà phải lỗ vốn.

Mỗi phiếu vay định chắc là 50 đồng, ai muốn cho vay mấy chục mấy trăm phiếu cũng được. Trong hạn 30 năm thì trả lại đủ số vốn và lời là 100 đồng. Khi mình cho Chánh-phủ vay rồi cách đôi ba tháng sau, nếu mình có túng xài thì đem vé quốc-trái của mình mà thế chưng cho nhà Băng (Banque) đặng vay lại: thì nhà Băng cứ theo số bạc trong vé quốc-trái của mình ma cho mình vay lại rất rộng; nghĩa là số bạc mình cho nhà-nước vay một trăm, thì Băng sẽ cho mình vay lại tới 8 chục đồng, mỗi năm ăn lời mỗi trăm đồng có 6 đồng mà thôi.

Lại mỗi năm Chánh-phủ có xổ số 4 kỳ mà trả lấy lấn lấn cho những người cho vay; nếu số nào có phước vốn mình cho nhà-nước vay có một phiếu là 50 đồng mà lới kỳ xổ số, mấy dâu số của mình ra nhằm số độc-đắc trúng được 40 ngàn đồng, thì tức là mình sẽ được làm một ông nhà giàu nhỏ nhỏ rồi; còn như trúng được mấy số nhỏ, hoặc 4 ngàn hoặc 4 trăm thì mình cũng có lời chớ cũng không lỗ. Nếu rủi mà mỗi năm xổ số, mình không hề trúng số nào, mãng thì 30 năm Chánh-phủ cũng trả vốn 50 đồng cho lại mình và trả thêm tiền lời 50 cũng đồng nữa là 4 trăm.

(*Cuộc xổ số đặng trả lấn đây, xin hãy coi bài quốc-trái bên đây giải rõ*).

Củi xin đồng-bào anh em lớn nhỏ hãy cho Chánh-phủ vay đi, mựa đừng dự dự.

N. C. M. Đ.

Giải rò cuộc quốc-trái

Kể từ ngày 1er cho đến ngày 20 Mars 1922 sẽ mở cuộc quốc-trái vay bạc đồng, mà Quan Tổng-Thống Đông-Pháp được phép đứng vay theo như chỉ-dụ ngày 8 Octobre 1921 và theo như cách thức vay định trong lời nghị-định của Quan Tổng-Tướng ngày 11 Octobre 1921. Cuộc Quốc-Trái nầy dùng mà làm cho hoàn thành khúc đường xe lửa từ Vinh vào Đông-Hà, là một cuộc Quốc-Trái rất lợi ích, bởi vì đây là làm thế, nếu công hiệu thì ngày sau sẽ tính vay nữ để lo sắng tạo khí cụ kinh-tế và quản khai nền nông nghiệp trong mấy xứ khác nơi cõi Đông-Pháp được thêm thạnh vượng. Đây là cơ hội thứ nhứt của nhơn dân Đông-Pháp, nộ làm cho xứ Đông-Pháp được chụng sức mình mà mở mang đường kinh-tế trong xứ mình và cũng là điệp thứ nhứt của xứ Đông-Pháp tiếp vay tài-sắng của dân trong xứ mà làm công việc tạo tác cho trong xứ. Cách thức phồng trái kỳ nầy định như vầy: mỗi vé quốc-trái định là 50 đồng bạc; trả vốn thì đúng cách xổ số, nhiều ít sớm muộn tùy theo số mình ra, và có trễ lâm là 30 năm mà thôi. Mỗi năm xổ số 4 kỳ và cho trúng đặng trả vốn lại cọng là 1.120 vé. Kỳ thứ nhứt với kỳ thứ ba một số được trúng 10.000$, một số được trúng 1.000$.12 số được trúng 500$ và 1.000 số được trúng 100$. Còn kỳ thứ nhì và kỳ thứ tư thì 4 số được trúng 1.000$.26 số được trúng 500$ và 1.000 số được trúng 100$. Trước khi kể các sự lợi ích về cuộc quốc-trái nầy, tưởng nên chỉ rõ rằng những số cho trúng mà trả vốn lại đối với số vé bết thảy thì nhiều hơn số chưa trúng của các cuộc quốc-trái theo cách xổ số mở bên Mẫu-quốc xưa nay hết thảy.

Cuộc Quốc-trái Đông-Pháp sẽ mở từ ngày 1er cho tới ngày 20 Mars 1922 đây thì dùng riêng mà làm cho hoàn-thành khúc đường xe lửa từ Vinh vào Đông-Hà. Tưởng chẳng cần chi phải chỉ sự lợi ích về cuộc làm khúc đường xe lửa nầy, là khúc đường đã định làm mấy năm nay rồi, vì hễ làm rồi thì xứ Bắc-kỳ với trung xứ Trung-kỳ và xứ Nam-kỳ được giao tiếp gần dị, được thuận tiện đường thương-mãi, mà nhứt là được đời nhơn-công ngoài Bắc vào Nam cũng đỡ nữa; nên chả ý rằng cuộc Quốc-Trái nầy chắc là thành-tựu; bởi vì nhơn dân Đông-Pháp ai cũng vui lòng mà phóng trái, thì ngày sau sẽ còn có thể mở cuộc Quốc-Trái khác nữa để vay tiền mà làm trong xứ khác là Nam-kỳ, Bắc-kỳ, Cao-miên, những cũng cuộc lợi ích chung mà xưa nay mấy, bội thương-mãi, mấy nghị-viện và các nhà nông khẩn nài xin làm đó. Ấy vậy cuộc Quốc-Trái nầy chẳng những là lợi ích về tiền đó mà thôi, mà hiện nay cũng làm lợi trước mắt cho người phóng trái nữa. Vé Quốc-Trái biên số bạc đồng thì người cho vay đều là người bổn tuồ cũng hết sự sự bạc sục giả mà lỗ lã nữa. Cách trả bạc vốn mà cho trúng số thì làm cho người phóng trái có thể rước mư trong mấy kỳ xổ số được trúng số lớn có lợi nhiều, mà đều không trúng thì chung cuộc cũng còn lãnh lại được một trăm đồng bạc, mà lại cho vay khỏi thất công đi lãnh tiền lời thường thường nữa. Đã vậy mà mình cầm vé Quốc-Trái nầu muốn cần dùng tiền thì có tiền cũng đó. Vì theo chương-trình điều lệ của thông-Pháp Ngân-hàng, vé Quốc-Trái nầy cũng là một thứ giấy mình được đem thế cho Ngân-Hàng mà lấy bạc, như giá tiền biên trong giấy 100$ thì mình thế mà lấy bạc tới 80$. Phủ Toàn-Quyền ngỏ thông-Pháp ngân-hàng đã có thuận cùng nhau rồi, mình thế giấy Quốc-Trái cho Ngân-Hàng mà vay bạc thì chịu lời rất nhẹ nhàn hỏi vì mỗi năm mỗi 100$ có 6$ lời mà thôi. Nói tắc là tài vé Quốc-Trái nầy chẳng khác nào một từ bằng-khoán có Nhà-nước bảo kiết. Theo tnề lệ định trong lời nghị-định ngày 4 Novembre 1899, mình có vé Quốc-Trái lại được phép để tại Ngân-khố mà làm tiền thế chưng nữa. Cuộc Quốc-Trái mà có xổ số đây thì người phóng trái chả ý về vé Quốc-Trái của mình luôn luôn, đã vậy mà vé Quốc-Trái của mình nầu xổ số chưa trúng để mình cầm lấu chứng nào thì càng lên giá chừng nầy. Đã vậy mà Phủ Toàn-Quyền muốn cho quốc-dân mua bán vé Quốc-Trái ấy cho dễ, nên mỗi chỗ nào có bằng ngạch của Đông-Pháp Ngân-Hàng thì sẽ tổ chức một thì trường để cho người có vé quốc-trái bán chác khỏi thất lợi.

Quảng cáo đóng nhận

Gần trót nửa năm, tôi vì nhiễm bịnh, lại vì lo lắng việc nhà, nên phải tạm nấy xổ-số-kiến cho M. Cao-hải-Đề đặng giúp-đỡ và thu xếp việc nhà và quản-lý nông-cuộc lâu; nay việc nhà sắp xong, nên tôi phải trở ra lo chấn chỉnh xổ Nông-Cổ lại cho khỏi phụ lòng của chư độc-giả chiếu cố bấy nay.

Vậy từ nầy những thơ từ bài vở chi cần-cập cho xổ số thì xin cho gửi-đng cứ để gửi ngay cho tôi là: Directeur-Rédacteur en chef du du «*Nông-Cổ Mín-Đàm*» còn những thơ riêng của M. Cao-hải-Đề xin gửi thẳng cho M. Cao-hải-Đề tại Hiệp-hòa Cái-bè cho khỏi đều lầm lộn chi chúc! chi chúc!.

NGUYỄN-CHÁNH-SẮT
Cẩn bạch.

Cho Chánh-phủ vay kỳ nầy rất có lợi to cho chúng ta về sau, xin đừng dự dự.

Muốn cho nước mạnh dân giàu, thì ta phải giúp cuộc Quốc-trái nầy, đặng làm cho mau rồi đường xe lửa từ Nam ra Bắc cho thuận tiện việc bán buôn.

Văn dàn

PHONG CẢNH GIARSAI MƯỜI BÀI

Giả-tai cảnh mới, mới vừa coi,
Thanh nhân kia ai chẳng mận mồi.
Mặt đất phô bày đông tựa nước.
Lăng sông tỏ chạy thình như chỉ.
Lũ thương sắng có vài trăm chiếc,
Nam soan thêm nêu một Tâm-lôi.
Xua vốn gỗ hoang nay thuộc chơ,
Công người gây dựng đáng vàng thôi.

II

Vàng thoi chưa đáng tăng công người
Gây dựng giả-rai cảnh rất tươi.
Đầu ngựa lăng xe nỏ nức khách,
Giang nhà giấy phố chấp chồng nơi.
Cam đường đã sẵn rồi bổ phát,
Hạnh thất chưa cho kẻ sẽ lười.
Buồc ngọc sáng soi trời bổ cuộc,
Cuộc danh, cuộc lợi, cuộc nhân chơi.

III

Nhân chơi thắng cảnh giả-rai-sang,
Bến khách phong lưu tính lại say,
Nhập nhậm thuyền tuông trăng giữa sóng
Lan xao ngựa chạy liễu đưa mây,
Canh trăng thuyền trạo đưa chơn khách.
Đêm lụng cân sương nhằm dấu giầy,
Dưới nguyệt kha ai nằm bấy đó.
Hay lo ngày hiệu biệu nỗi niềm tây.

IV

Tây đồi con thỏ khuất nhành đơn,
Còn lòng nam-luân mấy bực đờn.
Trời khúc giang nam hơi vị bắc,
Chuyện chu lưu-thầy lối cao sơn.
Hồng lâu khách khéo khiu chân theo lớc,
Tai tế-ai nào đọc đặng cơn. . .
Nay quận giả-rai phong cảnh ấy,
Ấy phong cảnh lịch cố đâu hơn.

V

Bầu hơn mà nghĩ cũng không đâu,
Nhân quận giarai chết lắm thay.
Sao mấy trùng giang sông nhận ngọc,
Bao muôn bóng giọi nước chim châu.
Dọc ngan, rồng lớn chia đôi lách,
Xanh trăng dưới trên lẫn một màu.
Nhìn lối phiên hoa mê mẩn tớ,
Thi ông ai đó chẳng đề câu!

VI

Câu văn đoạn phá cũng nên đề,
Phong cảnh giarai lắm thú mê.
Ông bướm đon ren hoa chúm chím,
Hươu thi cười cợt ngoại đi về.
Trống khua thôi chỉ ba tầng đạo,
Sanh gõ kinh tâm mấy bơm nghề.
Còn lòng hơi đức khoan nhân trổi,
Tiếng gà đâu đó ấy tu bề.

VII

Tu bề con ác chiều hôn quang,
Khiu cảnh giarai cảnh lại càng.
Hồng rực con đường chen lối bước,
Lão xao lá bóng bạc buồn hàng.
Biệt tài mắc rỡ nghề lừa tiếng,
Ngoài miệng chuốt trao thấy hiểm nàng.
Năm bảy kia ai thơ thần đứng,
Chực hờ thưa gửi trước đình quan.

(*Còn nữa*)
LÊ-TIÊN

Cùng chư văn-hào trợ bài và thân bằng

Tôi nhơn bận việc nhà tạm về tỗ-quán lại làng Hiệp-hòa Cáibè. Vậy từ đây chư văn-nhơn trợ bút có gởi bài vở, thì cứ để cho Nông-Cổ Mín-Đàm Saigon, còn việc thơ từ riêng với tôi thì gởi ngay về làng Hiệp-hòa Cái-bè.

Xin nhớ, xin nhớ.

Cao-hải-Đề, cẩn bạch.

XUÂN NHỰT HỈ ĐỀ

Xuân đâu xuân mãi tới không thôi,
Nhâm-tuất nầy xuân, xuân tốt tươi,
Bờ liễu con oanh lân liếu nói.
Nhà lan cái tiệc ngửa nghiêng cười,
Lá bồn tiếng pháo xuân đem đến.
Chén rượu bài thi Tết nhẹng chơi.
Gởi cợt mối xuân, xuân vững lớn.
Cùng xuân quyết kết bạn đôi đời.

LÊ-TIÊN

TÔNG TÁO-QUÂN

Hàm hạ trở lại chốn Thiên-đình.
Cần đặc xin ông trông chết tính.
Hồi đón gian là chứ thiên-đình:
Gần người trung chánh lúc nào vinh?
Kiếp duyên hương hỏa vẽ đâu nhiêm?
Cái bọn phong trần biết thuở tính?
Nay tiệc xôi chè Tiên tiếng biệt,
Chúc ngài đăng vững cuộc vân trình.

TIÊN

THƯƠNG CHỦ LÁI BÒ

Nghĩ đến mà thương chủ lái đò.
Nhọc nhằn đã lắm khúc quanh-co
Chông-ngăn mới khỏi lênh-đênh giòng lớn.
Nhỏ-nhặp lại sang lượng sông to.
Giòng nước đã xuôi rồi lộn ngược.
Lòng sông vừa rộng đến gay-go.
Vợ đợi mắc nợ bao nhiêu đó??..
Cố gắng cho song mối hẹn-hò.

Bi xa lâu, thơ gửi về cho bạn xưa, và tỏ đều tự cảm.

Nỗi niềm nay tỏ với người xưa.
Dời đổi gần cho mấy lợi lừa.
Bất khiến đầu vui mà ngã ngửa.
Trường-trần cứ đẩy bên say-sưa.
Cỏ-cây đó vẫn lòng không giết,
Non-nước mình sao lại chỉ ưa.
Ngẫt bỏi thế-thời thea bức-bách.
Mà tay chả tạo cũng không vừa.

Mỉ-Hưng. Nguyễn-Khắc-Hiai.

Thuộc-địa bộ-vụ

ĐÔNG-PHÁP TÂN-BỘ

Cuộc đấu xảo thuộc-địa

Trước là cuộc «Đại-chiến-tranh», kế là tỏ hòa-ước Vet say (Verseilles), làm cho hiển-nhiên sự thiệt mà từ bấy lâu nay tại Pháp-quốc vẫn là ít biết. Từ đây Pháp-quốc mới thấy rõ mình chấp chỉ một phần thuộc-địa qui đợp; chưng mới tự hiểu cho rằng: mình có thể tương hiệp lại mà khoán-trương cái chánh-sách và đường kinh-tế tương-lai. Sự toàn khai hóa nầy rất mới mẻ ở Chánh quốc, đáng quang sát vì là chước định sự không thể sai đâu.

Bản hội-nghị các quan lớn

Buổi trước Pháp-quốc có một khiếu sách thuộc-địa hay là không có? Vấn đề nầy phải nghích-luận kế thì mới thấy rõ mối cái phúc tuy là khó thiệt, chẳng thấy tới, không gì là chẳng bị vấp gập đâu, chớ không phải vậy nơi chân-lực. Vì thế mà người đã quyết đoán cho Pháp-quốc đến nay cũng chưa có «*Chánh-sách thuộc-địa*». Người lại nói: «Pháp-quốc xưng luôn nạp lấy lẫn cái gay-go với hoàn-vũ mà ra cũng y như các dân-tộc khác; là có ý tuất ngoại hầu có bao thủ sự quyền thạnh mình. Nên phòng rằng: đã là đầu chỉ cho cái chánh-sách.

Thao ý chúng tôi lại tưởng rằng: «cái chánh-sách xuất ngoại của Pháp-quốc thì thô đã lâu năm rồi, mà vì một thói hẻm-nghi mà làm cho không nhứt định đặng hầu cho rõ tâm để khuynh hướng về vận-mạng các thuộc-địa của Pháp-quốc. [illegible] cho các [illegible] lập ra ở Pháp-quốc [illegible] năm. Ấy là ngày 20 mars 1894, trong [illegible]

Tiệm thuốc Nhị-thiên-Đường là một tiệm thuốc rất có danh, lựa ròng các thứ dược-liệu tinh hảo mà bào chế ra đủ các thứ cao, hườn, đơn tán, trị bịnh như thần, bá phát bá trúng.—Chư tôn ở xa, nếu muốn dùng thứ nào xin gởi thơ đến, sẽ có thuốc gởi lại liền.

Casimir-dérier người ta mới thấy lần nầy là lần thứ nhứt, quyền phần của các thuộc-địa, ban cho quan Ernest Boulanger (1). Trước đó một năm, le 6 Décembre 1892, thì tiếng « *Thuộc-địa* » đã ra đời trong dân-gian. Phái-bộ Ribot khởi lập ra một phái về Hải-quân và Thuộc-địa, thì M. Burdeau sung pâim tạo ra phái « Thương-mãi và Thuộc-địa » ông Siegfried chấp chủ. Ngày 4 anvri 1893, M. Charles Dupuy lãnh chức, nầy cho M. Terrier một bộ-vụ « Thương-mãi kỹ-nghệ và Thuộc-địa. Lúc đó là lúc người ta còn hội đồng-đồng trên tay mà phủ hữu rằng : « Khẩu ái tai thuộc-địa ! Đấy vừa hai mươi lăm tuổi.

Tớ M. Boulanger, thì thuộc-địa đã xuất hiện. Các đăng tiến giác của M. Albert Sarraut, là hiện-kiêm thuộc-địa bộ, là các quan :

MM. Boulanger, Delcassé, Chautemps, Guiesse, André Lebon, Trouillot, Guillain, Decrais, Doumergue, Clemenel, Leygues, Milliès-Lacroix, Jean-Morel, Messimy, Lebrun, Mamoury (3 ngày), Raynaud Maginot, René Besnard, Henry Simon. Theo bản danh nầy, trừ ra một đôi người có không chiếu diện, thì có nhiều đại-danh. Chưa quá 27 năm mà các Thuộc-địa có 20 quan thượng-bộ và người ta còn phải nhớ các đại-danh như MM. Jean Morel, Clémenel, Henry Simon, đã ghe phen đăng lái cũ.

(Sau tiếp)

Dịch báo F. M. C. S.
C. H. B.

(1) Thượng nghị-viện nghị-viện Ünh la Marne, chánh hội hội kế-toán, chánh-hội hội Omnibus thành, Paris.

Cho vay kỳ nầy thì mỗi năm tả sẽ có 4 lần hy-vọng nếu may mà số của ta trúng được độc-đắc thì ta ắt trở nên một vị Phú-gia-ông!

Một tiệc mừng

Hôm 5 Février mới rồi đây là ngày ông Lâm-văn-Thịnh và cô Đặng-bạch-Lộc đã làm lễ thành-hôn. Có thiết một tiệc tại trên đường kinh-lấp rất là long trọng, đại đãng những thân-hằng quyến-hữu của hai nhà.

Từ 7 giờ tối thì đã thấy quan khách dập điều, kẻ trước người sau xe xe ngựa ngựa, lái rái tựu đến rất đông. Những quí-ông quí-bà dự tiệc, xin kể tên sau nầy :

Hai ông và Madame Phú-Khải, ông Cao-hoài-Đo, hai ông và Madame Nguyễn-văn-Cần, ông Nguyễn-thành-Sắt, hai ông và Trần-văn-Hiệp, ông Trần-quang-Tinh, bà Bô-hữu-Cầu, bà Chauvin, M. Paul, tỉnh-lang của bà Chầuvin, ông Michel Ngân, ông Nguyễn-ngọc-An, hai ông bà J. Đồng và tỉnh-ái, ông Trần-quang-An, ông Hồ-văn-kinh, ông Bùi-thế-Khâm, ông Trần-quang-Nghiêm, ông Nguyễn-văn-Thọ, ông Nguyễn-quang-Huy, ông Lâm-văn-Tả, bà An-Khương và ông Bình-văn-Hoạt-cảng cùn nhiều vị khác không nhớ tên cho hết, xin miễng chấp.

Đúng 8 giờ chủ khách đều ngồi vào tiệc, ăn uống chuyện trò rất nên vui vẻ

Những món-ăn tây xin kể ra sau đây :

MENU

Potage velouté
Fojes de volailles à la gelée Porto
Loups de mer sauce Remoulade
Petits pois au jambon à la Périgourdine
Filet de bœuf Saint Hubert
Bombe glacée tutti frutti
Asperges d'Argenteuil Sauce Mousseline
Cochon de lait rôti
Salade de Saison
Glace Néluisko
Petits fours-Gâteaux
Fromage
Fruits
Meursault 1918
Beaune Grèves 1918
Champagne Moët chandon

Khi dùng đến rượu Champagne thì ông Nguyễn-phú-Khai và ông Nguyễn-chánh-Sắt kê trước người sau, đứng giậy chúc mừng cho vợ chồng ông Lâm-văn-Thịnh, ai nấy cũng đều vui đợp. Mừng tiệc hồi 12 giờ khuya.

N. C. M. B.

Trường thể-dục tại HÀ-NỘI

Mới rồi tôi đi xem Trường-thể-Dục của ông Nguyễn-qui-Toãn, dựng ra ở Giốc Hàng-gà, để dạy học-trò tháo luyện. Trường có một cái nhà, trong nhà chia làm nhiều phòng, phòng để sách và các ảnh thể-thao, phòng nhà-ăn của học-trò khi ra tập, vậy đặt cái rất trật tự. Trước nhà có khu đất rộng, nơi tập leo, nơi tập nhảy qua hố, nhảy qua giậy và qua cây gỗ, đại khái những phương-pháp làm cho thân-thể cường-kiện, đều đủ hết cả.

Ông Nguyễn-qui-Toãn nói : « Tôi khi trước yếu lắm, nhờ tập thể-thao hàng sau học bên Pháp, trở nên mạnh khoẻ, vậy tôi muốn đem những sự tôi đã thực-nghiệm có hiệu-quả tôi ấy, giảng cho đồng-bào ». Ông yêu đồng-bào thiết lắm nào ! Đồng-bào ta cũng phải thú thiệt rằng sức-vóc của ta, kém người các nước nhiều mà sự đó chưa chắc phải hoàn thiên bẩm-tố đã chưa chắc phải hoàn thiên thống lưu truyền, thử xem những khí-dụng của tiên-nhân chúng ta còn sót cái gì đem nay, chúng ta hết sức mang nhi, thời đủ chứng tiên-tổ chúng ta to lớn mạnh-mẽ, không bé nhỏ yếu đuối như chúng ta bây giờ ; mà xét người các nước nhơn đem mà thử, một là bởi học-vấn : xa, ngày, thư, số, là phép dời cỏ, nhưng ta có khoanh tròn hai chơn mà ngồi, gật gù ngâm-ngà cả ngày, khiến thân-thể không thơ-xướng, tinh thần kiện-vượng ; hai là bởi hiếu-thượng : như guốc thuốc, đánh bài, hát cô đầu, chơi đờn sáo, cách tiêu khiển trời buồng, và cái oang-điệu qui-mị nó cám-hóa ta, làm cho ta mất phong độ, hăng-vũ ; nếu quốc-dân ta mà cứ mải thế, chắc sau truyền giống, người càng bé thêm, mà càng yếu thêm. Mấy được qui-quốc hão-hỏ đem học-thuật Thái-tây sang khai-hóa ta, mà thể dục thành một công-khóa trong các trường học-tiết thay cái công-khóa hiện hành đó, bình như cách thể-hao đu-đi chỉ đó chơ trẻ con vận-động, mà chưa phải phép dạy học trò lớn nay có trường thể-dục của ông Toãn, để bổ cái điểm khuyết ấy, thật là đáng mừng.

Quốc-dân ta nên biết đường thời đại bế-quan tỏa-cảng, nước ta chưa giao-thiệp với nước ngoài thời sức mạnh chưa hiểu-hiện một cái tân chưng rất quan-hệ, mà nay giao-thông cùng thế-giới, mà là công-nghệ, mà là nông-nghiệp, đều phải cạnh-tranh, trong ấy thông-ngôn, thời nhờ-giống được sinh-nhơn, thời nhờ-giống bị suy-thoái, thời không học không được, mà chẳng cần học thể-thao, nếu muống sinh-tồn, thời không học không được, mà thể-thao giúp thân thể được phát đạt, gân cốt được kiên-cố, động-sắc được sinh-nẩn, tinh chất được hàn nại mới đủ sức mà cạnh tranh với đời. Dạy mấy mươi triệu thiếu-niên nước nhà nầy, chỉ có một trường Thể-dục của bộ, chỗi khi luyện-tập, được non 500 người, thời con ít quá. Mong rằng trường khoang-trương rộng ra, phát đạt khắp đi các tỉnh, rồi thêm nhiều người vào, lập nhi tính một trường, thời chả bao lâu nữa giống Việt-Nam ta sẽ nên một giống người cường-kiện trong thế-giới.

Sự đó là trách nhậm chung cả quốc-dân. Hoàng-Phan nói rằng : « Yếu là một sự trong sầu sự khổ-cực ». Ông Lê-khắc cũng nói : « Tinh thần mạnh-khỏe và thể dục mạnh-khỏe, không hạnh phúc nào hơn ». Quốc-dân muốn khổ cực ru ? hay là muốn hạnh phúc ru ? Nếu muốn hạnh phúc, nên vào trường Thể-dục.

Thương-tá (Hà-Nội)
NGUYỄN-TẤT-TẾ

Ai tín

Bổn báo mới tiếp được một tin buồn rằng M. Phạm-văn-Minh là người giúp việc tại Đông-Pháp Ngân-hàng, lại là khán-quan của bổn-báo, đã tự trần tại làng Bình-Trung, (Giadịnh) hôm 7 février nầy ; hưởng dương được 30 tuổi.

Bên ngày hôm nay, 9 février 1922 8 giờ đã mới an táng.

Bổn báo chúng tôi kính lời ai điếu và xin phân ưu cùng qui quyến.

N. C. M. B.

Đông-Pháp thời sự

Taux officiel :

du 3	*Février*	*1922*	6 f.50
» 4	2	»	6 f.35
» 5	»	»	6 f.35
» 6	»	»	6 f.35
» 7	»	»	6 f.35
» 8	»	»	6 f.35
» 9	»	»	6 f.20

Cours moyen du paddy

du 3	Février	1922	4.25 à 4.45
» 4	2	»	4.20 à 4.30
» 5	»	»	4.15 à 4.30
» 6	»	»	4.20 à 4.30
» 7	»	»	4.15 à 4.30
» 8	»	»	4.10 à 4.30
» 9	»	»	4.15 à 4.30

CHẾT MỘT CON NHÔN MỘT MŨI

Hôm đêm 29 rạng mặt 30 Tết, tại làng Long-Phú (Châudốc), có một tên ăn-trộm nghề, không hiểu tên họ là chi, vì thấy bựm ta to xương lớn vóc, cho nên thiên-hạ đều đặt cho bựm ta một cái nước-danh là Tô-Hải. Đêm bựm ta lén vào nhà tên Phòng đặng lấy đồ vế khi Tết, rủi bị Tô trát, nên khiến cho tên Phòng hay được, rinh đập cho Tô-Hải một cây tề xiêu, rồi đập bồi luôn cho tới hết la (chết).

Sáng ra ngày 30 Tết, thầy Hương-quản sở tại là Nguyễn-văn-Son hay được, liền hiệp với hương-chức trong ấp, đem khám nghiệm tử-thi và lấy khai bảo chứng cớ xong, đay chở tử-thi và giải hết nội vụ qua Tòa hiến nội ngày ấy.

Quan Tòa day chôn Tô-Hải và cho tên Phòng và nội vụ về ăn Tết ra ngoài ngày sẽ hay.

Qua đến ngày mồng 7, quan Biện-lý Châudốc có thân hành đến tại nhà công-sở làng Long-phú mà làm án-kết ; việc chưa biết thế nào, kỳ sau sẽ rõ.

Nhưng nghĩ cho tên Phòng cây thiệt phải bơn lớn Hồ-tôn-Hiến thuở xưa, chẳng dùng kế chiêu hàng, mà cùng chẳng dùng Tuy-hiệu làm thuyết-khách, một mình mà giết Tư-Hải như chơi ; nếu chẳng phải Trương-tử-房 thông thì chẳng là con chẩu Tô-Đông mới đáng.

HỒ-BỒN THÁI LÀ ĐIỀN CHỦ

Hôm đêm mồng 2 Tết tại làng Long-sơn (Châudốc) có xảy ra một đám sát nhơn rất nên ghê gớm.

Tên Nguyễn-văn-Giang đã Lê 30 tuổi, đang ở làng Long-sơn đêm mồng 2 Tết lối 9 giờ, đi dạo ngoài đường dưới làng Long-sơn mà phải bị chém chết cách một sở vườn nhà của Cách lý chừng 3 sải, rồi lại kéo thây bỏ dưới sông cách chém chừng 12 thước. Ngày 11 tân được một cái bửa [illegible] chừng 7 thước.

Thầy Hương-quản làng Long-sơn là Huỳnh-minh-Chí làm việt hồn phận rất xứng đáng, khi hay được tin ấy liền hiệp với chức-việc trong làng, thân hành đến tại chỗ ấy tra xét, có tên Trịnh-văn-Bia 19 tuổi ra chịu làm chứng, nó khai rằng lúc nó nghe lại đụi tại vườn trầu thì nó nghi chắc là có việc chêm giết, song nó chẳng dám vào đó, lại chạy lên khiếu trên mà trì hồ lên.

Một chập lâu nó lại ngó thấy tên Nguyễn-văn-Mão 28 tuổi và Huỳnh-văn-Hiệp 22 tuổi ở dưới hầm-hố đi lên, mặt mày giận gắc, nên nó nghi cho 2 tên ấy giết tên Lê mà thôi.

Xét lại thấy tên Lệ thì thấy bị chém bốn 24, 25 vết rất nên ghê gớm ; vô cùng.

Tra hỏi kỹ-càng rồi, hương-quản liền vẽ một tấm bản-đồ chỉ rõ từ chỗ và lấy khai bảo rồi giải hết nội vụ qua Tòa.

Hôm mồng 7 Tết nhằm 3 février, quan Biện-lý qua tại nhà công-sở Long-phú (*vì mấy lần nầy đều là dân Long-phú*) làm án kết vụ Từ-Hải bị giết, rồi làm án-kết luôn vụ nầy, ngài cũng thân hành đến tại chỗ tên Lệ bị chém mà tra hỏi và khám nghiệm. Lúc ấy người cha của tên Lệ là Phạm-thị-Xeng ra kêu nài rằng vợ của tên Mão là Huỳnh-thị-Cầu có thông gian với Lệ, nên tên Mão thủ oán mà giết tên Lệ. Quan Biện-lý liền day hết hết hai tên bị nghi là Nguyễn-văn-Mão và Huỳnh-văn-Hiệp và tên chứng là Trịnh-văn-Bia, đều giam hết cả ba. Song chưa biết kết cuộc thế nào, chớ Tòa tra ra sẽ rõ.

THỌ ÂN MẠT VONG

Từ ngày quan cựu chủ-tỉnh Lano lập ra tại Tân-châu một sở nhà Bảo-sàng đến nay, chưa đầy một năm mà đã cứu được ba bốn người đờn-bà sẩng ngan. Lại cũng nhờ có quan thầy thuốc là ông Trần-văn-Chu và 2 thầy Điều-Dưỡng là M. Nguyễn-văn-Luông và Nguyễn-văn-Lâu.

Ông Trần-văn-Chu tuổi tuy còn nhỏ mà khoa y-học rất tinh, cứ chỉ ôn-hòa, tánh tình mẫu-thiện, ông trị bịnh chẳng những là siêng năng, mà ông còn sẵn sốc bịnh nhơn rất nên kỹ-lưỡng.

Trong hai tháng nay có bốn người đờn-bà sản-nạn, thầy đều bị tử-phúc-trang, mà ông cứu sống đủ cả 4 người, thật cái ân-đức nầy đáu cho lập mấy cảm chưa cùng không hơn được.

Chớ chi mà không có nhà Bảo-sản ấy, thì 4 chị đờn-bà mới nói trên đây, ngày nay mồ đã vạnh cỏ rồi. Thế thì đã Tân-châu chẳng nên quên cái nhân-chánh của ông Lano và cũng phải nhớ luôn cái ân trọng đức day của quan thầy thuốc Châu và 2 thầy Điều-Dưỡng.

QUÁN THÔNG-ĐỐC COGNACQ

Ông Cognacq đã xuống tàu Cap Arcona ngày 1er février lối ba giờ chiều có xảy ra một sự bất-hòa tại Xóm-Chiếu.

Lẽ phải lên tại nhà của một người đờn-bà Tàu. Vì bị gió nhiều quá nên mấy cái nhà ở gần bị chạy rất mau.

Hai ba cái vòi rồng chúa hết sức dên 5 giờ chiều mới xong.

Lúc chữa lửa tuí có ông Arduser quyền Đốc-lý châu-thành Saigon, quan Thủy-sư, ông Peyrolion có ở bót quận thứ nhứt và ông Emmanuelli.

Ngày février 2 người đờn-bà Tàu trở về khai rằng nếu mà phải chạy rã đó nó mất đi chotion, chẳng trở về thấy vợ mới hay ; nó có tha rằng bà vợ đi cho tới tan tác nếc nhà nó đem tất nhơn.

Con đang tra xét mà tiếm mất hương vị hòa hoạn nầy. Tinh lại thì chay hết 62 cái nhà ấy, mỗi cái nhà ngói vách-ván, sức vật chết cũng bộn, con người không nhà mà ở cũng lối một trăm.

MỘT TẬP TIỂU-THUYẾT ĐOÀN-THIÊN RẤT HAY, MỚI XUẤT-BẢN

Vi nghĩa quên tình

Soạn-giả : NGUYỄN-NGỌC-BÔNG

La một quyển chuyện tả một chàng tuổi trẻ vì sinh-quá mà phải liên minh, cha không thương tiếc, bắt ép chàng mang con được vì nước bỏ mình là vinh. Dưới chuyện « *Vi nghĩa quên tình* » có thêm sầu chuyện nữa như sau nầy :

Tiếng ai gọi — La chuyện một người-tư-tưởng vô-ly. *Chuyện đêm xuân.* — La chuyện một ông Chủ-bút một tờ báo cùng một người học-trò trường Cao-đẳng bàn chuyện một cô con gái nhà quan.

Xử tội mình. — La chuyện một ông thông-ngôn lấy một cô học-trò con gái mà mê mót có giao-ước phụ-vợ rồi hối mà tự tử.

Ai giết người. — La chuyện một tên chiếu-hồi một người dân-bà Annam giết chồng đi để lấy làm vợ, người bạn chồng người đờn-bà ấy bảo thủ danh chết tên chiếc ấy rồi rả thủ tội trước quan.

Gỡ Tuệ Châu. — La chuyện một đứa tử-tài mê say một cô đầu (con đờ đem) thành ra con gái phải đi làm á-đầu.

Cô Đầu Tuyết. — La chuyện một con điếm tà sự lừa đời.

Giá mỗi cuốn : 0$30
Tiền gửi theo nhà thơ 0,06

Ai muốn mua xin gởi thư cho M « Cát-Thành » (Rue du Chanvre) Hanoi.

HỘI CAI QUẢNG NAM-KỲ KHUYẾN HỌC HỘI

Đã tiếp thêm mấy bổn sách sau nầy :
1° Tự-nhiên-thuyết của ông D. C. K.
2° Tự-nhiên-học của ông Khoa học
3° Bưi-phấp-lược-sử của ông Ng.v.G.
4° Phổ-thông-ư-giải (không đề tên)

Saigon, le 4 Février 1922
NAM-KỲ KHUYẾN-HỌC-HỘI

Quán Lương-y
E. LAIMÉ

Cựu lương-y các Nhà-thương thành Paris.

Ở đường Boulevard Bonnard số 50 hay về những bịnh ho mỏi, lỗ tai, họng và bao.

Khan bịnh : ngày thứ hai, thứ tư, thứ năm và thứ sáu.

Sớm mai từ 10 giờ tới 11 giờ.

Chiều từ 3 giờ tới 6 giờ.

ÂN-QUAN HỒ-VĂN
SÀNG

Cần dùng : 1 người sắp chữ giỏi và 1 người đóng sách hãy viết thơ cho M. Hồ-văn-Lang mà thương nghị-trong thơ nói cho rõ, muốn ăn lương bao nhiêu một tháng cho khỏi thất công hỏi đi lỗ lại.

HỒ-VĂN-LANG

Muốn cho hoàn toàn quốc-dân nghĩa-vụ, thì phải giúp cuộc Quốc-trái nầy cho mau thành tựu.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
PHARMACIE-ASIATIQUE
38, rue de Canton — à CHOLON

Extrait du Certificat délivré par l'Institut Pasteur de Saigon le 15 Octobre 1921

Ces préparations peuvent être considérées, toutes, comme des préparations ou substances de la Pharmacopée chinoise. Elles paraissent se présenter aucun danger, à condition de se conformer, pour leur emploi, moitié au extérieur, aux indications des notices ou aux étiquettes. Enfin, elles sont en très bons état de conservation.

Sao ấy to vì bằng Institut Pasteur: Saigon ngày 15 Octobre 1921 chứng rằng,

Các thứ thuốc của tiệm tôi trên đây đều làm bằng mấy vị thuốc bên Trung-hoá. Thuốc của bổn tiệm không có nhiều lắm hại bết, nhiều là trong thứ dùng hoặc bôi, thì phải có theo các lời dẫn hay là cho theo nhãn. Nói tóc mới đến là thuốc, của tiệm tôi để lâu chẳng hư.

TIỆM HOA CHƯ'N DUNG. — NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
28, BOULEVARD PAUL-BERT. — SAIGON

Chư qui-vị có bình chụp muốn vẽ ra lớn, xin gởi đến cho M. Nguyễn-đức-Nhuận vẽ, thì là chư-tôn sẽ đặng vui lòng đẹp ý. Thợ vẽ đã có bằng-cấp tốt nghiệp về nghề vẽ, và đã đặng 3 cái bằng cấp danh xảo. Qui hơn hết là hình của M. Nguyễn-đức-Nhuận vẽ đã được đời đời, mấy trăm năm cũng không phai lợc chút nào.

Chín cách gởi vẽ rất thuận-tiện, như qui-vị muốn vẽ, xin do theo lần dưới đây rồi gởi hình kiểu đến, trong vài ba tuần lễ, hình vẽ rồ, sẽ gởi đến tại nhà giây-thép chủ qui-vị ở.

Bản định thước-tất giá-cả.

CÁCH VẼ HÌNH	THƯỚC TẤT	GIÁ TIỀN		
		VẼ VIỀN CHÌ CONTÉ (CRAYON CONTÉ)	SAUCE VELOUTÉ (2)	DẦU MÀU VẼ BỐ PEINTURE À L'HUILE (3)
Bán-ảnh (buste)	0m50×0m65	8 $ 00	15. $ 00	35. $ 00
Nguyên hình	0m50×0m65	15. $ 00	20. $ 00	45. $ 00
Nguyên hình	0m58×0m76	20. $ 00	25. $ 00	70. $ 00
Nguyên hình	0m70×1m00	25. $ 00	35. $ 00	100. $ 00

(1) *Sauce velours nầy mua đem mà [illegible] chỉ vẽ vô [illegible] chỉ conté vẽ vô giấy day (canson) mới y như [illegible] giấy day (canson) mới y như [illegible] giấy [illegible] quốc-dân [illegible] thiết, cho hình [illegible] tự nhiên, [illegible] hình ghế cũng cho màu [illegible] đẹp lắm.*

(2) *Peinture à [illegible] giấy [illegible] hình [illegible] cũng cho màu [illegible] đẹp lắm.*

Trinh-thám tiểu-thuyết

TRẠNG ÂN TRỘM MẠC AO BÊN

Dịch-giả : NGUYỄN-CHÁNH-SẮT
Tự Bì-Nghiêm

Hải-lợi-Tư liền xô cửa nhảy vào, hai tay vói nắm hai chân-vai người ấy. Người ấy tuất-thân, vùng vẫy tỏ ý chống cự, Hải-lợi-Tư liền nói hỏi rằng : « Chớ có động địa, nếu mi động thì ta kêu linh cảnh-sát đến ắt mi phải nguy. » Người ấy nghe nói liền đứng im lìm không dám chống cự. Hải-lợi-Tư xem thấy miếng giấy dáng đã trên bàn, tức khiến là cái tòa chế thuốc sáng mà mình muốn lấy đặng bán cho Tac-mu-Tư-Sô ; trong lòng rất mừng, liền thò tay vô lấy nhét vào tong tái, rồi với người trai tư ấy dắc nhau đi ra.

Ấy lớp ấy rồi, độ chừng ba phút đồng hồ, đen chớp lên, thì y Hắc-y-Đạo đương ngồi trong một cái nhà kín kín, lại có một người trai tơ cởi đầu đứng hầu một bên. Hắc-y-Đạo lại kêu tên trai tơ ấy mà nói rằng : « Phù-khắc, ta nghĩ cho mi sức có một mình mà dám vào tơi trong khu thuốc đạn lấy được những đồ cần-yếu, thì cái đôm-lược của mi chẳng phải tầm thường, chẳng mi muốn nhập tôi mà theo với bọn ta, thì ta sẽ trọng dụng mi ; mi có bằng lòng chăng ? » Phù-Khắc đã đa gật đầu. Hắc-y-Đạo lại nói : « Nay ta có một kế rất mầu, muốn sai mi đến nhà Bửu-Liêng, du cho được bọ vào bên thuốc sáng mà lấy miếng mà đừng cho lậu sự, mi làm được chăng ? » Phù-Khắc lãnh mạng chịu đi. Hắc-y-Đạo liền kê tai nói nhỏ, đặng đó mưu kế. Phù-Khắc phụng mạng lãm nhỏ ra đi.

Ngày ấy Bửu-Liêng đang ngồi một mình trong nhà mà xem như-nhựt-báo, thấy tên bồi gia là Thang-Mụ đác vào người trai tơ, nơi cửa hai tay bưng tả có bô một miếng vải trắng, một mặt giăn dấu, đường như mình đánh lộn với ai mà bị thương tích chi đó. Vừa thấy mặt Bửu-Liêng thì nói xăng xăng rằng : « Cô muốn bắt Hắc-y-Đạo chăng ? Tôi sẽ đam hết những tung-tích của Hắc-y-Đạo mà chỉ về cho cô, chẳng hay cô có [illegible] tôi cùng chăng ? » Bửu-Liêng nghe [illegible] rất mừng, liền đáp rằng : « Nếu mi đặng biết thì mi cứ nói đi, ta sẽ hậu-thưởng mi, quyết chẳng nuốt lời ». Người trai tơ ấy nói : « Tôi tên là Phù-Khắc, mang súng tại kho chế thuốc súng [illegible] giờ-xương của cô, lúc nọ tôi [illegible] người bạn nhau tiếng đồn tôi cho bọn Hắc-y-Đạo, bởi tôi nghèo túng nên quý đội mà ngục tôi, nó đem tên tôi vào số theo phe đảng của nó. Chẳng dè Hắc-y-Đạo nó ý nó là dâu-dâng, kiêu hoành quá lẽ, hun bạo bất nhân ; mới đây vì có một việc nhỏ nhen mà nó đánh tôi tôi nhừ gần hết một cánh tay, may tôi lẻ chơn thoát khỏi ma trên được kín đáo, bằng không thì nó đã giết chết tôi rồi. Thật tôi tức mình nên phải đến đây bảo cho những điều bí-mật của nó ma rưa nói ; vì tôi hôm qua cầy Hắc-y-Đạo đã lén vào kho chế thuốc sung, lấy được mấy cái tòa trọng yếu, quyết đem bán cho người nước Đức, rủi sao bị động, nên nó chưa kịp đem ra, còn dấu tại nhà mấy cang bông ; có hay đến đó cho mau, tìm kiếm mà đam về, hoặc đặng phần dịp lấy mà bắt được nó cũng chẳng biết chừng ; việc nầy rất nên bí mật, duy có một mình tôi biết được mà thôi, đó tôi đác cô đi, chớ bọn Hắc-y-Đạo đã mục rất đông, có chớ nên lậu ra cho nó biết mà hư việc ». Bửu-Liêng nghe nói rất mừng, liền lấy áo ngoài mặt vào rồi hiệp với Phù-khắc lên xe, thẳng đến quan-qui xuống.

Vàng tợp hai mươi bảy

LỚP THỨ MẠI MƯƠI TÁM

Bên nhảy lên thấy xe Bửu-Liêng đi vừa tới xướng, hai người liền bước xuống ra đắc nhau đi thẳng vào kho chế thuốc súng, người gửi khiến lấy làm lạ bước đến hỏi thăm. Bửu-Liêng kim lời hàm hồ nói cho qua buổi rồi chẳng cho một ai đi theo, một mình đi với Phù-Khắc thẳng vào nhà mấy cang bông. Phù-Khắc liền mở cửa mấy cang nhà bên phải là đắc nhau đi thẳng vào Bửu-Liêng cảng nghĩ ngờ chi, cứ việc bước vào, chẳng dè vừa bước vào khỏi cửa thì Phù-khắc vùng xô khép cửa lại và khóa liền. Bửu-Liêng giựt mình biết đã trúng kế, muốn rút lon ra mà ra khỏng kịp ; kế thấy Hắc-y-Đạo ở trong lòng nhảy ra, vô tay quyết bắt Bửu-Liêng. Bửu-Liêng thất kinh và chạy và Hắc-y-Đạo cứ việc rượt theo. Trong giây phút Bửu-Liêng vấp chơn té ngửa, Hắc-y-Đạo rất mừng nhảy tới cầu xuống muốn đè Bửu-Liêng mà bóp họng. Bửu-Liêng lanh lẹ vô cùng, chớ cho Hắc-y-Đạo vừa cái xuống, vùng đã hất lên trúng ngay nơi ngực ; Hắc-y-Đạo thì [illegible] ra một khúc đất. Bửu-Liêng [illegible] lốm cốm đứng giậy [illegible] quyết xô cửa chạy ra. Hắc-y-Đạo [illegible] xung, rang gương đứng giậy chạy theo

Đánh giây thép để như vậy :
NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
Cholon
GIÂY THÉP NÓI
số 658

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG ĐẠI-DƯỢC-PHÒNG

38, Rue de Canton, 38 — Cholon

Marque déposée

Có bán đủ các thứ thuốc cao đơn huờn tán rất thần hiệu như sau nầy

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG THUỐC RƯỢU
(Thuốc rượu Nhị-Thiên-Đường)

Thuốc rượu của hiệu Nhị-Thiên-Đường là một thứ thuốc rượu rất qui, do nơi tiệm chánh ở tại Quảng-đông gởi lại; thiên niên trường-thọ đoạt tạo hóa chi công xưa nay chẳng có thuốc rượu nào mà bổ dưỡng nhơn thân điều hòa huyết-mạch, cường tráng tinh-thần, cho bằng thứ thuốc rượu nầy. Hễ uống nó thường thì mặt mày hồng nhuận; gái trai già trẻ, bốn mùa đều dùng đặng thật nó là bá bổ Thánh-dược: công hiệu như thần.

Nếu uống thuốc rượu nầy thường thì đặng tiêu trừ bá bịnh tinh-thần khương kiện, định dương tonu thân; khai-tỉ kiên-vị, máu mê đầu-đặng, nước da minh-mảng; những người mà tiên-thiên hất túc, hậu-thiên bất đầu, thì nên uống nó cho thường mà bổ dưỡng.

Đứa bà mà vàng ủa ốm gầy thì nên dùng nó, hoặc muốn an-thai bảo-sáng, thì uống thứ thuốc rượu nầy khỏi lo lâu hoạn.

Ấy là một thứ thuốc Vệ-Sanh rất nên bổ dưỡng.

Chủ trị những bịnh kể ra sau nầy:

1° Người còn thiếu niên mà dùng nó thì khỏi sợ tiên-thiên bất túc.

2° Người trung niên mà uống nó thì khỏi lo hậu-thiên thất điều.

3° Người lão niên mà uống nó thì khỏi lo bịnh khô-cay huyết-khô.

4° Đờn bà coi gái mà dùng nó thì khỏi lo bịnh hậu thất-điều.

5° Người vừa nhọn mà dùng nó thì có lợi về thất-trí mờ mang.

6° Người thương-cổ mà dùng nó thì có lích vì cần lao mà không biết mỏi.

7° Người kẻ bổ thuốc: Á-Phiện mà dùng nó thì có lích vì mỏ khỏi phục nguyên hình.

8° Người không có con mà dùng nó thì ắt nhiều con cháu.

CÁCH DÙNG:

Mỗi bữa trước khi ăn cơm 5 phúc đồng hồ, tùy theo sức mình mà uống.

Giá mỗi ve lớn là..... 1$00
Mỗi ve thường (ve nhỏ) là... 0 20

Chư-tôn hãy nhìn cho kỹ cái nhãn ông Phật mập của hiệu Nhị-Thiên-Đường thì mới khỏi lầm thứ giả, uống vào sanh bịnh.

HÓA ĐAM THUẬN KHÍ CHỈ KHẢI HOÀN
(Thuốc huờn trị định ẩu)

Vì chẳng đàm là gốc nơi thủy, nguồn cội, nó lẻ hồi nơi động thấp của thảo đàm mà sanh ra nơi tỉ-đàm, rồi ngưng kiết lại nơi phổi, cho nên tỉ là cái gốc sanh đàm còn phổi là đồ để chứa đàm.

Lời xưa có nói: Hễ trị đàm thì trước phải trị khí, khí thuận thì đàm tiêu; Cách trị như vầy mới phải phép.

Phàm hễ ngoại cảm lục dâm, nội thương ẩm-thực, thì phế khí ắt bị huất, tích tụ nước miếng lại mà thành đàm. Nếu trị không trúng chứng, thì có chạy vào kinh lại mà sanh ra hạch đàm, hoặc sanh bịnh ho, ngủ nghỉ không được, hoặc tay chơn đổ lên không nổi, hoặc gân cốt nhức mỏi, hoặc nghẹt lỗ trái tiêm, hoặc lưỡi nói không được, hoặc sanh nhiều chứng lạ, nói chẳng hay cùng.

Nhưng mà bịnh đàm tuy nhiều duyên cớ, hoặc bị phong hàng thứ thấp, hoặc vì uống, hoặc ăn đồ lạnh lẻo sống xít, mỗi mỗi khác ghau: sông chi yếu cần là trị cho thuận khí là đều thứ nhứt.

Bổn đường khổn-cứu đã nhiều năm tìm các phương hay mà chế luyện huờn thuốc nầy ra, bịt cần lao đàm hay là ngun đàm, cùng các chứng lạ; chẳng luận là bịnh nặng nhẹ, lấy nước thuốc nầy vào thì ứng nghiệm như thần.

Dầu cho bịnh đã lâu năm đàm chứa đã nhiều hễ đem thuốc Hóa đàm-thuận-khí-chỉ khải-huờn nầy theo mình mà uống cho thường, thì nguơn khí lần lần bình phục, đàm khí tiêu hết quyền, chẳng cần đuổi mà nó tự nhiên cũng hết.

Chư tôn có mua thì xin hãy nhìn cho chắc nhãn ông Phật mập của hiệu Nhị-Thiên-Đường thì khỏi lầm đồ giả.

GẠCH DÙNG:

Mỗi ngày uống ba lần, mỗi lần uống một huờn, sớm mai, trưa và tối uống với nước trà.

Mỗi huờn giá là: 0$10
Mỗi hộp 10 huờn giá là: 0_90

THÁI-DƯƠNG-CAO

Thứ thuốc dán nầy để dùng mà dán 2 bên mang tang, trị về bịnh chẳng mặt, nhức đầu rất thần hiệu.

Giá 2 miếng là..... 0$05

Bổn-đường hằng năm gửi một lòng cứu thế tế nhân, cho nên chẳng nài tổn bạc ngàn mà in ra mỹ muốn cuốn « VỆ SANH CHÍ NAM » (chỉ cách dùng các thứ thuốc rất kỉ lưỡng) để dành mà cho thân-chủ; nếu vị nào có gởi thư, xin thì Bổn-đường lập tức gởi liền chẳng hề sai rất.

CASINO DE SAIGON

Nhà hát bóng Casino dùng bực nhứt trong cõi Đông-Pháp, mỗi tuần thay nhiều lớp là thường, đã hay lại vui vẻ, hình Pathétrères gởi lại.

Ông Léopold đã lập nhà hát tại Saigon 25 năm cong cáng, thấy thầy đều rõ chàng công người, mây không rung hình chói tốt tươi xem tới mãng mà không mỏi mắt; Xin qui-khách thừa khi hóng mát đều xem chơi tiêu khiển rất vui vẻ, nhiều tích hay đẹp dạ qui-ông. Sự mầu nhiệm xưa nay chưa tuân từng thấy. Mỗi tuần sẽ hát hai episodes rất hay, nói theo..... tuồng *Mystère de la Secte notre* 12 episodes *Le Rauch de la Mort* 12 episodes.

Đổi bản bữa thứ năm lới chúa nhựt bữa thứ hai lới thứ tư, và lới bữa thứ năm hát 6 giờ rưỡi chiều film bữa thứ tư.

Thiệt-nghiệp-Xưởng

F. DAN & L. LUC
Đường Pellerin môn bài số 142-144
SAIGON

Bổn hiệu chuyên việc tu bổ máy viết tủ-sắt và chìa khóa đủ kiểu.

Đều sắt bằng và các thứ khí khí rất huề lí.

Sửa sáng và đủ các thứ khí-giới.

Sửa các thứ mái mô-tơ và máy chạy hơi nước-sôi.

Đều các đồ phụ tùng theo kiểu vở, tìm thường và rất đúng chuẩ.

RÈN GIƯƠNG SẮT VÀ ĐỒ DÙNG NGOÀI HUẾ-VIÊN

Bổn hiệu có sẵn đủ đồ khí cụ, đủ máy móc tinh hảo hơn hết các hiệu xưởng Saigon.

CÔNG VIỆC LÀM KỸ CANG GIÁ LẠI RẺ

Tổng-lý của bon hiệu là « M. BAZERQUE » cựu đầu mục máy móc Thủy-xưởng Công-nghệ.

CÓ MUA VÀ BÁN TỦ SẮT

Xe máy hiệu «Alcyon»

ĐỦA ĂN

Đưa ăn hạng nhứt đăng phần thưởng lớn của quan Toàn-quyền.

1re Le Stauff cởi xe hiệu « Alcyon » (hội đua với người tây).
1re Trần văn Thình cởi xe « Alcyon » (*Hội đua với Annam*)
2re Trần văn Thanh.

?

Chư qui ông, qui bà, qui thầy qui cô, muốn xem truyện KIM-THÁNH-DỊ-SỬ anh hùng truyện thiệt hay mà giải buồn, xin gởi thơ ngay cho Lê-văn-Thái au « Nông-cổ MÍN-ĐÀM » Saigon và bỏ theo thơ 16 con cò mới thì tôi sẽ vui lòng gởi truyện đến tận qui ông xem, xin qui ông, qui bà, qui thầy, qui cô chiếu cố. Có bản sách Tiểu-tiếp đã chánh-Thế giá 0$30 mỗi cuốn, Lê-khánh-Hạ thắng bình 0$10.

nay kính
LÊ-VĂN-THÁI
au «Nông-cổ MÍN-ĐÀM»
Saigon

HÃNG DESCOURS & CABAUD
Produits Métallurgiques
VÔN 40 THIỆU QUAN

KHÁNH NGHỊNH và NGHỆT THẬT trong cả bản cầu

HÃY HỎI SÁCH
cả họa hình
Hãng chính và Hãng nhánh
sẽ cho không

Ở SAIGON
83 r. Quai de Belsique

BÁN SỈ — BÁN LẺ

CÁC BÁN
Giá rẻ hơn hết
THƯỜNG MÔN cực sông
Ở NAM VANG
(PNÔMPENH)
tại
Rues Protectorat
và
đường Du Vernis ville

Hãy đến viếng khe chúng tôi, kho thiết tốt và lớn hơn hết trong cõi Đông-Pháp, hay là viết thơ cho chúng tôi mà hỏi giá, thì chúng tôi sẽ tiếp rước và trả lời một cách tử tế liền.

Có mặt mình hãng nầy đang một số:
— Hãng Ciment Portland Artificiel de l'Indochine, ciment ở Tonkin;
— Hãng xe hiệu Dennville: Xe rùa, đường rầy, các món phụ tùng thay đổi theo xe rùa và đường rầy;
— Hãng xe hơi hiệu "Berliet": Xe hơi dùng thường và xe chở đồ (camions);
— Hãng Ripolin: Dầu sơn Ripolin;
— Hãng thuốc súng: Hòa nổ, ngòi và thuốc súng;
— Hãng Larband Saint-Yorre: Nước suối và thuốc ngâm hiệu Larband Saint-Yorre;
— Hãng Bergougnan: Vỏ và ruột xe hơi hiệu "Bergougnan";
— Tủ sắt "Le Gaulois" cay khóa không được và đốt không cháy. — Khóa có bực tối bon khóa có chữ;
— Hãng trồng tại Tonkin: Phân vải ruộng và đất trồng tiêu.—
— Hãng về việc tiêu, tiêu: Cây ruộng cây tới đồng cọc, cuốc, và, rưa vật dụng cho máy sở trồng tiêu;

BỔ THÊM

— Đồ dùng cho những người lành việc làm: Đồ khí dụng cất nhà, sắt đã dùng đóng sang, đã, sắt đẹp trong, vườn, sắt làm nồi hơi (chaudière), sắt không mặt đen và xi kẽm, kẽm lợp nhà, bồm để đem nước vô ruộng, bồm nhà cửa, vòi vòi, ống biệu Turquet, ống xi kẽm, ống chỉ để dẫn dầu, đường nước, ống tiếp đầu, theo nồi hơi (chaudière) ống đồng và theo;
— Vật dụng làm nhà: Sắt bằng cửa, ống khóa, bản lề, chốt sắt, đinh, đe, bò-lon (boulons), giây kẽm, mình nhỏ đều, mành mành;
— Vật dụng trong nhà: Đồ dùng nấu và trắng sạch, vi cái, bằng mi-nhôm (aluminium), đèn, bàn nồi, lá, bàn chải, cáp đinh tắt, cáp vòng;
— Đăng, phát biểu Thermet thiệt;
— Những vật dụng như bàn ủi vàng thuốc súng, giấy sơn đầu trong. Produits chimiques giấy quí, giấy nabiss, bồ mạng, bồm, bồm sắt bồ lâu mui xe hơi và nước hà tuổi nhà.

Tiệm đóng xe

SỬA XE VÀ BÁN BỐ PHỤ TÙNG
đường Luro, môn bài 99 và 93
(Bắt-bộ) Saigon
TRẦN-VĂN-HIỆP, chủ tiệm

Kính cùng Lục-châu quí khách đặng rõ: Tiệm tôi có đóng đủ kiểu xe như là: Xe máy, xe hai bánh, xe kiên, xe kéo cũng có bán các thứ xe cũ sửa lại chắc chắn; có bán đến xe đủ kiểu, bánh xe cao-su bằng cây giá-ly bền lây chắc lại; cao-su dật để trong hành, kiểu, đèn tây để bắt kỉ xe độc chiếc và xe sông mà hàng da tây máy rất khéo và chắc có bán yên cởi, chuông đạp hai tiếng, bình để thắp đèn khi đi theo xe, sơn xe và sửa xe.

Cái xin qui khách có dịp đến Bắt-bộ xin ghé lại tiệm tôi mới khi trước coi công cuộc của tôi làm, sau có cần dùng món chi đa thiêu mua giúp lẫm ngồi, thì tôi rất cảm ơn hạ cố. Còn chư qui khách ở xa muốn gởi thơ hỏi thăm môn chi dùng giá cả tôi sẵn lòng hầu đáp.

Còn tôi cũng có gởi bán những là đèn xe, bánh cao-su giá-ly, đồ bắc xả đa, ay nơi tiệm Thái-bình trước nhà giấy xe lửa Mỹ Saigon, tiệm Lục-Tỉnh-lữu, số 34 đường d'Espagne.

TRẦN-VĂN-HIỆP cần khải.

Ai muốn mua nón

Kính xin cùng chư quí ông và qui thầy lại đường d'Adran môn bài số 110, Kẻ từ ngày 1er Avril 1918, thì tôi dời tiệm qua đường d'Ormay môn bài số 65.

Xin qui ông và qui thầy nhằm lúc nhàn du, xin ghé tiệm tôi xem chơi, thì tôi sẵn lòng tiếp rước.

NGUYỄN-VĂN-MỪ
65, RUE D'ORMAY, 65 — SAIGON

Châu-quân-Trân

TIỆM THỢ BẠC TẠI CHỢ CŨ — ĐƯỜNG TÒA-VĂN-ĐÀO (*Rue Georges Guynemer*) *Môn bài số 52, số 68*

Kính trình Quí-vị đặng rõ: Nơi đây tôi hãy lấy nay cùng mới *Quới-Bá, Quí-Cổ* chiếc số, tiệm tuy nhỏ mà buôn bán rất thành thiệt, lẫng chọn mới hàng, nếu quen biết rất nhiều, việc mua không những mấy tiệm *lớn* thì trong tiệm có thợ rất khéo, làm đồ [illegible] theo kiểu tây, nam rất đẹp, [illegible] rà bông tai và mề đay nhận [illegible] không kém kiểu langsa một mấy.

Nay bổn hiệu mới đọn thêm *một cái phò lầu* cũng một dãy cách 7 căn, số 68, đặng cho Qui-Khách hoặc có cần dùng mua món chi, hoặc đến xem, có chỗ rộng rãi cho Qui-Vị ngồi, đứng thong thả mà cùng hầu nước, cỡ là *uống đường*. Còn *trong trên*, tôi lại dọn đẹp nơi nhà chỗ nghỉ cho *Qui-Vị khách xa ở Lục-Tỉnh* lên tiệm có mua đồ hoặc đặt đồ: ở một vài bữa chơi rồi về, tôi không có tính tiền trả thuốc phòng thu chi cũng hay là tôi tử chức lòng cảm ơn Qui-Vị bấy lâu nay mua bán với bổn hiệu, nên lo sắm cho vừa lòng các mặt hàng của bổn hiệu đó thôi.

Qui-Vị nào mà chẳng chê bổn tiệm ở ngoài như có vốt cai gởi chi thì bổn tiệm nên vong cầu tuyên giữ gìn hàng hóa.

Vẳng tac vài lời, sinh mới Qui-Vị như có mua đồ, đặc ưu đến bổn nơi thì mới ro lòng thành tuyệt của bổn hiệu.

Nay kính

CHÂU-QUÂN-TRẦN, chủ tiệm

Kim-ấc-bổ-hườn của Nhị-thiên-Đường là một thứ thuốc rất bổ nguơn-khí.

LỢI LỚN LẮM!!!

Nầu các ông muốn lo hậu về sau cho có lợi lớn.

Nên trở say cái vốn của mình

Lập hàng tàu đưa hành khách, chở hàng-hóa, giất ghe, đi khắp các miếng sông.

Xét hỏi tin tức và giá cả nơi xưởng đóng tàu riêng của hãng

Ông Ch. BARDON

Quai de la Marne — SAIGON-KHANH-HOI

THUẬN-HÒA

SỐ NHÀ 29 VÀ 31 ĐƯỜNG CATINAT

Hãng buôn bán đồ nhập cảng và xuất cảng vốn một triệu quan

BỞI NGƯỜI ANNAM !

Hãy rằng đây trị giám cái hàng hóa của đồng-bang mới lập trước hết.

Rượu Sâm-banh hiệu ROSELLE
Rượu Mousseux » ANNAM
Rượu Cognac » 7 NGOISAO
Rượu Khom » STELANE
Rượu Apéritif » STICK
Rượu hiệu J. B. LOUVET, hiệu [illegible] ăn độ trong cuộc đua [illegible] cùng nước Pháp.

ÔNG CH. NGUYỄN-PHÚ-KHAI
LÀM ADMINISTRATEUR-DÉLÉGUÉ

Một mình hãng nầy làm Đại-lý cho toàn cõi Đông-Pháp các hàng hóa sau nầy:

Xe hơi hiệu Langsa
PHILOS
[illegible] nầy trong cuộc chiến tranh xa đồng bạc [illegible]
Giường sắt, giường đồng có mống bàn rằng chín các hạng giường nầy.
Thuốc điếu hiệu ICEBERG, MAGYAR, KASBAR MARYLAND.
Nầu nấu lửa hiệu COLORIN — Bồn cơm đồng dưới nước hiệu NAPDINE

BÁN SỈ — BÁN LẺ

Mua trễ tiền hay là trả bằng giấy quốc-trái đồng Đông.

Cũng bán cho đến bà Annam đồng.
Đồ trà cho người Annam đồng.
Đồng Mumbe và Kanton hiệu THUẬN-HÒA.
Thước may đồ đồng đẹp theo trong Mác-hành trình.
Ống nhổ và đồ dùng đồng Aluminium.

NGƯỜI SĂN BẮN
NHƯ MUỐN BẮN CHO
CHẮC CHẮN, BẮN XA
VÀ CON THỊT PHẢI CHẾT LIỀN
THÌ HÃY ĐẾN HÃNG
ông L. CAFFORT
DƯỜNG CATINAT
MÀ MUA SÚNG ĐỦ HIỆU
KIỂU DƯỜNG THỜI Ở THÀNH
SAINT-ÉTIENNE
GỞI LẠI CÓ HƠN 1000 CÂY TRONG KHO

TIỆM CƯA ANNAM
Cáo bạch

Kính lời cùng chư quân tử đặng hay tôi có lập tiệm cưa cây đặt hiệu là Nam-hòa-Phát tại làng An-thái-đông, tổng Phong-phú, [illegible] gần bến đò cát [illegible] đường giết đi kiểu, [illegible] ông, [illegible] cây bà [illegible] tiệm có trữ hàng tốt tốn [illegible] hàng Lắc đã bền lây, và đồ cần Hà-bộ [illegible] là đồ bán đã đồ cần dùng trong nhà, chỉ xin chư ông mở lòng có rẽp giúp bọn đồng ban cho nên việc thì tôi cảm đội ơn người, của mấy ông muốn cần đóng đặt môn chi hoặc mua môn chi xin gởi thơ thưvạng ngày tôi tôi hằng lòng tôi làm lập tức và khi tôi chịu làm môn chi chư ông thì tôi rằng sức làm cho vừa lòng đẹp ý các ngài.

Le Propriétaire de scierie,
HUỲNH-VĂN-GIAI
Cựu hội-đồng Kinh khải.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ kho Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm ta. (scan từ microfilm của Đại Học Cornell).
Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.

HÃNG

L. JACQUE & Cie

Nguyên khi trước là hãng { Baud & Cie / C. Bandier & Cie / Graf de Laithaear & Cie / Graf Jacque & Cie

là hãng bán đồ đồng đã nổi và các vật gia dụng sống lâu trước hết tại Nam-kỳ. Không kho trữ hàng bao, cho bằng nay ở tại Saigon thì là lớn hơn các kho khác tại chân-thành; có trữ đủ các thứ hàng tiện, Phương máy hàng lớn thì chỉ có một mình hãng L. JACQUE & Cie nên công chúa khó in ra một thứ mạo-tạo hàng tiếng Annam đặng để cho các quí-khách của hàng xem cho đặc.

Hãng L. JACQUE & Cie làm đại-lý cho nhiều hiệu chế-tạo những bản vật đã có thành danh. Khác là:

TU SAT BAUCHE

Đã có danh hơn 30 năm nay, hết thảy các ngân-hàng và các sở khá nước đều dùng. Ấy hiểu số của thường tế-sắc kỳ làm cho nó đặng nổi danh trong toàn cầu.

MÁY TÂM JACOB DELAFON

Có một mình thứ máy đáo bị hơi nóng thì cũng không rạn không nứt.

MÁY MÁY GNOME ET RHÔN

Có một mình thứ máy may bằng là máy của người Annam dùng đặng.

MÁY TÀU GNOME ET RHONE

Máy máy chắc chắn có tiếng, chỗ ra kiểu riêng đặng cho tàu nhỏ và đã ngang dùng, đã đặng sở Tạo tác chọn mà dùng.

DẦU SPIDOLEINE

Dùng mà ghé máy thì là thứ nhất hạng và ít hao hớt, bên Pháp-quốc các xưởng lớn làm xe hơi đều dùng thứ dầu máy.

ĐÀN GHẾ THONET

Bền rất tiện và chắc chắn. Vân... vân...

Hãng là tiếp xúc cùng mọc tại hãng L. JACQUE & Cie có cho không. Trong hãng có đang mở sở thông, sở ký có mười người Annam và Langsa tiếng-thạo để lo về việc ghi hàng bán và thư từ cho hạn hàng ở trong Lục-châu. Ai ở là viết thư lên cho hãng thì chuyện tin thư vắng và đi, hãng trả lời cho quí khách biết giá để mua mua rành rẽ. Giá hạ tính hơn hiểu nhà chuyên và tiền đăng thông đặng mà ghi đó.

餅 香 糕

BÁNH CAM TÍCH

Tại nhà thuốc Nhị-thiên-Đường. Ông vương Vĩ tế Sanh, chọn các thứ thượng và dược-liệu mà bào chế ra như bánh, mỗi ngon ngọt, để cho con nít ăn trừ các chứng cam-tích, sát trùng hay lắm.

Thường con nít hay có sanh trùng lãi, nước da vàng, ốm yếu, bụng nổi gân, xanh, đau bụng, làm biếng ăn, hoặc tiêu ra bọt;

Các chứng nói trên đây đều là bởi mang chứng cam-tích mà ra.

Vậy nên làm thứ bánh nầy để cho những con nít và người lớn ăn có ích lắm. có trùng lãi thì nó tiêu ra, như không có trùng lãi, mà thường ăn bánh nầy, mạnh tỳ-vị, da thịt càng tươi, nếu ăn đặng lâu chừng nào, thì càng ngày càng mập.

Chư-vị có mua thì hãy nhìn cho chắc cái nhãn Ông-phật, hiệu Nhị-thiên-Đường, mới phải là thứ thiệt kẻo lầm thứ giả ăn vào thêm bịnh.

Giá { Mỗi gói mười bánh, 0$10 / Mỗi hộp 100 bánh 0 90

Hà-cảnh-Lạc dit Bày-Khoé

BIJOUTERIE — SOIERIE — MERCERIE
23, Rue Schroeder — Saigon
Adresse télégraphique : 295

Tiệm bán đồ nữ-trang đủ kiểu thật tốt và khéo. Có bán đủ các thứ hàng lụy, hàng Nhựt-bổn, hàng bắc và hàng Annam.

Chư quí khách mua đồ nữ-trang tại tiệm tôi thì khỏi sự lầm vì đồ của tôi làm rất kỹ lưỡng.

Muốn cho khỏi sự hậu hoạn, chư quí vị khi mua đồ rồi hãy thử vàng lại mà coi cho vừa ý và cân lại cho cuộc chân (tại tiệm có đủ thử vàng, acide azotique, có sẵn tây, và cân Annam) Cũng phải lấy tem cho có bằng cớ đặng khỏi sự cãi lẫy về sau.

Chủ-nhơn : Hà-cảnh-Lạc dit Bày-Khoé
Cẩn khải.

NGÔ LÂN BẠCH THƯỢNG HUỜN

Người mà thể-chất yếu đuối, lao thân quá độ, thận-hành hao kém, rồi cảm hàn-thấp thấp-nhiệt chi đều hay sanh bịnh bạch-trược, hoặc chơi bời chè rượu sắc-dục quá độ, thường hay hại thận thì bịnh lại càng nhiều hơn nữa.

Thứ thuốc hườn nầy trị bịnh Bạch trược (đau lậu rất nên linh nghiệm, bất nặn là Hồng-trược, Bạch-trược, hoặc các thứ bịnh lậu hoặc nước tiểu đục, hoặc đường tiểu gắt; nếu uống thuốc nào không chịu thì phải mua thứ thuốc Ngô-lân Bạch-trược-hườn nầy mà uống, ắt thấy công hiệu liền.

Xin chư-tôn hãy nhìn cho kỹ cái nhãn hiệu Ông-phật mặt của tiệm Nhị-Thiên-Đường thì mới khỏi lầm đồ giả.

CÁCH DÙNG:

Mỗi ngày uống 3 lần, mỗi lần uống 36 hườn, uống với nước trà, cấm đồ sống, đồ độc địa, rượu, café chẳng nên dùng tới.

Giá bán mỗi xe là..... 0$50

ENTREPOT de VINHLONG

Nguyễn-thành-Điểm

IMPORTATION—EXPORTATION

Bán sỉ và bán lẻ

Hàng tạp hóa. Đồ hộp hiệu «Cassegrain» Bánh mi hộp hiệu «Lefèvre-Utile» Rượu chát và các thứ rượu mạnh hiệu Tôn-thọ, tân chế theo kiểu kim thời: Dầu thơm, Savon «Cadum». — Áo Chemises của nhà chế tạo riêng hiệu «La Mondiale».

Xe máy và đồ phụ tùng xe hơi, Vỏ xe hiệu «Geodrich».

Ở Bắc-kỳ (Tonkin) có chứ lại thường hàng hóa sau nầy: Bàn ghế kiểu «Thonet»: Ghế Xích-đu (Berceuses) Ghế co dài (Fauteuils) Ghế ngồi (Chaises) và đồ để phòng khách văn vân.

Rương đi tàu, nón, valises, đồ vật dùng theo cuộc đi đường đồ bắc kế và yên ngựa (thầy đều bằng da thuộc).

Giá nhẹ hơn các nơi. Cách gởi hàng hóa mau lẹ lắm.

Nhà chánh tại Vinhlong. Đường Salicette.
Tiệm ngành ở Bắc-kỳ: 90-92, Avenue Paul-Doumer Haiphong và 13 Rue du Coton đường hàng bông Hanôi.

Hãy mua thuốc của NHỊ-THIÊN ĐƯỜNG mà dùng, thuốc rất tinh-anh, cứu bịnh như thần.

Trại mộc

CỦA H. A. NGUYỄN-VĂN-BỀN
& H. J. B. NGUYỄN-VĂN-THOÀN
Tại chợ THUẬN-KIỀU

Có đóng sẵn các mẫu bàn ghế mặt đá và điểm cẩm hay là trơn. Bàn ăn mặt đá, mặt gỗ lim, bàn 4 trụ mặt trụ mặt đá, bàn lãu ngoe sư-tử; bàn lãu tứ-linh bàn rượu có nhiều kiểu, vàng mặt đá lang bạt, vàng ba và vàng tư bằng gỗ, chưng diện có điểm cẩm, tủ thờ, tủ cửa, tủ trơn có nhiều kiểu, tủ áo, tủ kiến sơ, một miếng hay là 2 miếng, ghế trắc theo đóng Thonet và có nhiều thứ khác nữa, ghế ngồi nguyệt, bàn viết, bàn rửa mặt, ghế bành bố, mặt đá và mặt cây, làm theo kim thời, cây trắc, cẩm lai và gỗ gõ là cây danh mộc, thợ làm khéo léo sạch sẽ, không giá giới, có bán ghế lãn ông huỳnh hoặc bằng dây và vàng văn-án cũng đã tiện đủ thứ; quí ông quí-bà muốn đóng các món kể ra đây xin gởi thơ và kiểu, hoặc thân hành đến tại trại mà ở tại chợ Thuận-mặt đường Richaud sau đây phố lớn, hoặc mua hay là đặt thì tôi sẵng lòng làm mau cho vừa ý quí-ông.

Chủ trại cẩn khải.

Nước màu nhuộm TÓC VÀ RÂU

Một cách mau lẹ hiệu D. RICHARDS

Nước màu nầy tốt nhứt, chẳng một chút thì thấy tóc râu đổi ra màu

Đỏ đợt. — Đỏ sậm. — Hay là đen huyền

Theo ý mình muốn. Mà màu nhuộm cũng như là *tự nhiên*. Hễ dùng thì thấy hiệu nghiệm, đã đều tốt mà chẳng hề phai lợt. Dùng nước màu nầy rất tiện, không mục tóc, mà làm cho tóc mềm, mước và không rụng được.

HÃNG A. SEGUIN
Rue de Moulis
Mua bán số 153 tại BORDEAUX *có trữ bán*

TIỆM

Trương-văn-Hanh

SADEC

Có bán xe máy mới và đã đã phụ tùng xe máy và sửa xe. Lãnh thắp nước đèn khí đá (carbure) tế, kỷ-yên, tân gia hạ-thổ.

Khẩn đen hàng nhiều tây tốt thượng hạng; bán mới và bán lẻ, vỏ ruột xe máy hiệu Michelin.

Quí khách muốn mua đồ phụ tùng xe máy, xin gởi thơ cho tôi, tôi sẵn tông ký lương gởi contre remboursement (nghĩa là đóng bạc tại nhà thơ mà lãnh đồ).

Hoặc muốn biết giá đồ trước khi mua thì tôi sẵn lòng cho giá đồ phụ tùng là ăn bằng chữ quốc-ngữ (Pris comment).

TRƯƠNG-VĂN-HANH.
Cẩn bạch.

PHNOM-PENH-BAZAR
«TRƯỜNG-XUÂN»

LÝ-HƯU-DU
25-26-27, Quai Piquet (Phom-Penh

Giá bán sỉ.

— Giấy viết thơ gạch hàng vuông, tờ dài 0m215×0.135 mỗi xấp 100 tờ — 12 xấp	4$20
—id. — 0m21×0 135-12 xấp	3.20
— Bao thơ vàng nº 105, thứ thường dùng, chẳng mong — 1 ngàn	2.80
— Dao bo tuổi, 21 tuổi, thứ trộng — 12 cái	3.70
— Quạt giấy, cán cây, vẽ sơn-thủy, có bông hoa-hoè và có màu, 12 cái	1.50
— — Hộp đựng thuốc điếu, xây bạc, có bông nổi — 1 Ducai	8.40
— Crème cirage đánh giày đen, vàng — 12 hộp	1.00
— Savon thơm «Violette» — 12 cục	2.10
— Savon thơm «Héliotrope» — 12 cục	1.85

Gởi contre remboursement.

Tiệm khắc con dấu

LÀM THIẾT KỸ VÀ KỸ LÝ VÀ

Kính trình cùng quí-khách đặng rõ, tiệm tôi trước ở số nhà 85 còn đường Catinat và số 130 đường Pellerin, thì công nghệ của tôi đã thạnh danh bấy lâu nay cũng nhờ ơn lực châu chư quân tử chiếu cố.

Nay tôi đã dọn lại số 96 đường Pellerin, vẫn chuyên nghề khắc con dấu đồng, cao su, bản đồng, bản đá chưn thạch đã mộc, có bản đủ các thứ dấu ở bên Tây gởi lại, như là: Dateure numéroteur, Folioteur, composteur etc.. và có bản đồ phụ tùng theo cuộc con dấu, giá rẻ đồ tốt mà làm mau nó in Catalogue để gởi cho các quí-khách, nếu quí-khách muốn các dấu kiểu nào, thì xin gởi thơ cho tôi lấy Catalogue lựa kiểu mà đóng tôi sẽ hết sức làm cho vừa ý các quí-khách.

Trần-duy-Bình
Graveur 96 Rue Pellerin Saigon

Lục-Tính Khách-Lâu

Số 84-92, đường Espagne
SAIGON

Lành Annam làm tại Bắc-kỳ giá rẻ và chắc tốt hơn lành ngoại bang. Bán sỉ và bán lẻ tại tiệm.

NỮ-CÔNG-THẠNH

Góc chợ mới Saigon đường Espagne số 82.

Chư vị ở xa xin gởi thơ đến mà hỏi kiểu.

TIỆM

Bán Sơn-Thủy rất tốt

của M. VÕ-THANH-LONG
(*tại Laithiêu*)

Kính cùng liệc-vị, và quí ông quí bà đặng rõ: tôi có bán đủ sơn-thủy không thiếu món chi, và đồ tốt hơn chưa thấy bội, như ông nào ở xa muốn mua, xin nói cách sơn-thủy lâm sao, thờ hay là trang chơi, theo cách kiểm thời, thì tiệm tôi làm ý như lời các ông muốn, và có 10 máy chiếc ghe chở đi bán các nơi trong Lục-tỉnh, như sơn-thủy của người Annam nào bán mà có miếng giấy nhỏ hiệu của tôi trên đây là đồ tốt hơn hết, vậy xin quí ông quí bà cũng đồng-bang trong Lục-tỉnh có đàng (tableau) sơn-thủy tốt và ưa khéo cũng lên phải thì xin gởi thơ đến tôi và để chỗ ở cho kỹ càng thì có ghe tôi chở đến cho, khi kỳ là mua nhiều ít tôi cũng sẵng lòng đem tới luôn luôn cái xin qui ông qui bà có lòng hảo hiệp tưởng lấy đồng-bào mà mua giúp cũng cho nên việc vậy mới khỏi mua của chinà tôi rất thâm cảm qui ông qui bà lắm lắm! Hiệu Tân-an tại chợ Tuân-Thảo cũng có một tiệm nghành bán đồ, thứ kiểu Sơn-Thủy, ý y giá như tiệm cái vậy, xin qui ông chiếu cố tới tôi lấy làm hân hạnh chẳng cùng.

VÕ-THANH-LONG cẩn khải

Tiệm bán đồ nữ-trang

HIỆU HAM-HANH
Số 14 đường Testard Cholon

Tại tiệm tôi có bán đồ nữ-trang đủ kiểu đủ cách tiện dụng theo lối kim-thời như là: Kiểu-chạm, vàng vòng, chuỗi hột hoa-tai, giây chiếng, cà-rá, neo, xuyến và mê-dây-đon nhiều cách khéo lạ vô cùng

Có thợ khéo ở sẵn trong tiệm, ai muốn đặt kiểu nào, thì thợ làm đã mau mà lại khéo cũng có bán hàng Tàu, hàng Bắc và xuyến-linh, nhiễu, vân, nhọ, rẽ và tốt thượng hạng.

Kính xin mấy bà mấy cô vững lòng chiếu cố, tôi rất thâm cảm thạnh tình.

Đỗ-văn-Tỉ, cẩn khải.

Nam-hồng-Phát

KHÁCH-LÂU
Nº 204 và 206 Boulevard bonnad
ngan gare xe lửa nhỏ
Saigon, Cholon, Govap, gần chợ mới.

Có bán rượu ngày cho mướn phòng ngủ và mở tiệc, một tiệm hớt tóc, có máy y phục Annam và Langsa cũng có bán hàng, lụa, vân, vân...

Nam-hồng-Phát

Lời dặn cần kíp

CHO NHỮNG NGƯỜI THÂNG THƯỚC

Hôm qua tôi có đi xô Cholon thăm Mr. TRƯƠNG-VĂN-BỀN là người làm đầu bếp hãng máy, thì tôi có thấy ông bán bánh dầu tốt và giá thiệt rẻ.

Đường thì ông bánh đầu đậu-phộng kêu là bánh-yến mỗi tạ 60 kilos giá.. 3$60
Bánh đầu Hột Bông..... 1.90
Bánh đầu Hột Gòn..... 2.40
Bánh đầu Hột đu đủ ta..... 2.50

Vậy mấy ông trồng thuốc cũng nên nói ông mà mua, trước là giúp đồng-bào mua hạt khỏi sự cần thiếu như nhiều tiệm của khách vậy.

Nhà M. Bền gọi là Hội-đồng-Bền ở đường Chaboulge số 40 Thành-phố Cholon.

THUỐC MỚI PHÁT MINH

Bổn đường đã nghe phen khảo-cứu nay mới phát minh thêm 3 thứ thuốc: *Hồng-bạch lợi-chứng*, trị bịnh kiết; *Ngô-lâm Bạch-trược-hườn*, trị bạch-đậu, và *Hoá-đàm Thuận-khí Quang-tiêu-tiêng* trị bịnh ho; hiệu nghiệm như thần hà phát hà trung.

Nhị-thiên-Đường, Chủ-nhơn cẩn khải

TÂN TÂN HIỆP THÀNH

Ở tại đường Viénot, số 40, ngan Chợ Saigon mới
HUỲNH-VĂN-NHUNG, kẻ nghiệp,

Nhân hiệu có cấm chứng tại Tòa. — Được độc quyền

Làm và bán đồ nữ-trang theo kiểu kim thời, làm đã mau mà lại khéo, lại có làm ở ân trầu có chưng bằng đồng ai nickel (Nickel) quí khách ở Lục-châu nếu cần dùng đồ làm tại tiệm tôi, xin viết thơ thương nghị.

Đồ làm rồi sẽ gởi lập tức (Contre remboursement) nghĩa là đem tiền đến đóng cho nhà thơ mà lấy đồ.

HUỲNH-VĂN-NHUNG, cẩn bạch.

Trại mộc, chạm và cẩn, hiệu là:

« Michel NGUYỄN-HIỆP-HÒA »

Tại Lái-thiêu, đường ra Công-xi-heo (Abattoir)

Tại trại tôi có đóng sẵn các món là: Bàn ăn mặc đá dài, có cẩn điểm, hay là trơn; Bàn ăn mặc đá trơn kê thành hay không; Bàn ăn mặc gỗ liền, Bàn trơn 1 trụ, mặc đá hay là mặc cây liền, Bàn lầu; Bàn khách (pour salon) Bàn rượu (Table à rappeliu) có nhiều kiểu; Vàng một, hai ba, chơn tiện có điểm; Tủ [illegible] Tủ áo; Tủ rượu (buffet desserte ou étagère) Tủ kiên để sách [illegible] hay là miêng; Giá nón, áo, dù (Ports paraplui ou chapeau) Trụ đèn kiểng (cocking) ghế ngồi (banquette) hay là kiểu khác, có nhiều thứ: Ghế bán nguyệt; Bàn viết; Bàn rửa mặt; Vàng bồi mặc bằng đá trắng có chơn tiện.

Làm theo kiểu kim-thời, bằng cây Trắc, cẩm-lai, gỗ, toàn là danh-mộc; thợ làm khéo-léo tinh-xảo, không giả dối.

Xin quí-ông có muốn dùng các món kể trên đây, hoặc theo ý, thì gởi thơ và kiểu, cũng là thân-hành đến tại Trại tôi, ở Lái-thiêu, đường ra công-xi heo (Abattoir) hoặc mua hay là đặt, thì tôi sẵng lòng làm mau và kỹ-lưỡng cho vừa ý quí-ông.

CHU-TRẠI cẩn khải.

TIỆM MAY VÀ ĐÓNG GIÀY

của người Annam lập, chủ tiệm

LÊ-VĂN-BỀN, kẻ nghiệp cho nhà Phú-Toàn
Ở đường Amiral Courbet, số nhà 17 và 19, Saigon

Saigon Imp. Commerciale C. ARDIN

Tirage 1.800 exemplaires *Le Directeur Gérant NGUYỄN-CHÁNH-SẮT*

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường, Chủ quán Huỳnh Chiếu Đẳng xin cảm tạ. Báo scan từ microfilm của Đại Học Cornell.